

บทบาทของวัดในเขตกรุงเทพมหานครในการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

THE ROLE OF THE BUDDHIST TEMPLE IN BANGKOK IN ALCOHOLIC BEVERAGE CONTROL

พระมหาวิชา กมลภา 4736111 LCRU/M

ศศ.ม. (พัฒนาชานนทศึกษา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ชิตชยางค์ ยนาภัย, ร.น., ศศ.ม., ค.ด., เรณู เหมือนจันทร์เชย, ศศ.บ., ศศ.ม., ยงยุทธ บุราสิทธิ์, ศศ.บ., ศศ.ม.

บทคัดย่อ

การศึกษานี้วัดถูประสงค์ เพื่อศึกษาการปฏิบัติตามกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ปัญหา อุปสรรคและความสำเร็จของการปฏิบัติตามกฎหมายฯ และหาแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎหมายฯ โดยกระบวนการควบคุมทางสังคม โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ รวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสังเกต และสัมภาษณ์ ผลการศึกษาพบว่า วัดมีบทบาทควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่แล้วตามหลักธรรนวินัยและกฎหมายคุณสงฆ์ และสามารถควบคุมได้ หากดำเนินการเคร่งครัด การปฏิบัติตามกฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 เป็นบทบาทที่เพิ่มเติมขึ้นมาทำให้การควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ภายในวัดมีความชัดเจนมากขึ้น แต่ในทางปฏิบัติจริงนั้งวัดยังไม่สามารถปฏิบัติตามได้

ปัญหาและอุปสรรค ได้แก่ ปัญหาความเข้าใจในบทบาท หน้าที่ของตน, ปัญหาด้านทัศนคติ ค่านิยมทางสังคม, ปัญหารือรูปแบบ วิธีการ, ปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย, ปัญหากระบวนการตรวจสอบ, และปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชน

ความสำเร็จที่เกิดขึ้น ได้แก่ วัดที่ไม่เคยสนใจเรื่องการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ภายในวัดหันกลับมาให้ความสำคัญมากขึ้น วัดที่ดำเนินการอยู่แล้วปฏิบัติเข้มข้นมากขึ้น กฎหมายฯ สามารถป้องปรามพุติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ภายในวัดได้ แต่เป็นการควบคุมเชิงพื้นที่ ส่วนประชาชนโดยรวมมีการรับรู้ และระมัดระวังมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการส่งเสริม ได้แก่ เจ้าอาวาส ควรทำประชามติวัด เพื่อให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎระเบียนและวิธีปฏิบัติร่วมกัน ควรปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ผ่านประชามติอย่างเคร่งครัด หากมีการฝ่าฝืน ควรมีการตักเตือน และใช้มาตรการทางสังคมลงโทษคือ ไม่รับกิจกรรมนั้น ไม่อนุญาตให้ใช้สถานที่วัดจัดงาน ให้ขยายไปจัดงานที่อื่น ส่วนภาคประชาชนควรเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำประชามติ และมีการตั้งกลุ่มฝ่ายร่วม เพื่อติดตาม ตรวจสอบการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ภายในวัด หากมีการฝ่าฝืนควรดำเนินการตามกฎระเบียบที่กำหนด ไว้อย่างเคร่งครัด และใช้มาตรการทางสังคมลงโทษ คือ มีการตักเตือน ปรับ ไม่เข้าร่วมกิจกรรม และแจ้งความดำเนินคดีตามกฎหมาย

คำสำคัญ : บทบาทของวัด / การควบคุมทางสังคม / กฎหมายควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

THE ROLE OF THE BUDDHIST TEMPLE IN BANGKOK IN ALCOHOLIC BEVERAGE CONTROL

PHRAMAHA WICHA KAMONPHA 4736111 LCRU / M

M.A. (RURAL DEVELOPMENT STUDIES)

THESIS ADVISORY COMMITTEE : JITJAYANG YAMABHAI, Ph.D.,
RENU MEUNJANCHOEY, M.A., YONGYUTH BURASITH, M.A.

ABSTRACT

The objectives of this study were to investigate practices under the Alcoholic Beverages Control Act 2008, to discover the difficulties and successes in implementing the law and to find approaches to support the practice by a social control process. The research was qualitative, involving data collections by means of observations and interviews. It was found that Buddhist monasteries play a predominant role in controlling the use of alcoholic beverages according to Buddhist doctrine and the Sangha's administrative code. Alcohol use can be controlled if regulated strictly. The Alcoholic Beverages Control Act 2008 plays a separate role which emerged only to emphasize the existing strict ordinance of alcohol control within Buddhist monasteries. However, there are still some temples which do not follow the law.

Difficulties arose in understanding the self - regulating roles and duties, perspectives towards social norms and values, processes, law and its practice, evaluating and verifying processes, and people's participation.

Success was obviously found in temples which had not previously paid any attention to the matter and then realised the importance of the practice. Also those which had already enforced a prohibition on alcohol looked at the law even more seriously, and the law helped prevent the use of alcohol in temples in a location-control manner so that people in general were made more aware of alcoholic beverages control.

Suggestions for supporting measures focus first on the abbots' involvements within the community to enforce monastery regulations and management. The abbots should follow the established regulations strictly and any breach should be responded to with warnings and penalties, namely, refusal to accept invitations and rejection of permission to utilize monastery space for festivities. Secondly, civil society should participate in the enforcement of regulations with checks and control procedures to following and investigating alcohol drinking within the monasteries. Any breaches should be penalized with warnings, fines, refusal to participate in activities, and lawsuits.

**KEY WORDS : ROLES OF BUDDHIST TEMPLES / SOCIAL CONTROL /
ALCOHOLIC BEVERAGES CONTROL ACT**